

Виходить во Львовъ що Вторника, Четверга и Суботу роком рускихъ святъ о 4-й год. попол. Литогр. додатокъ відомості на міжнародній поштіткі виходить по 2 почат. аркуті кожного 16-го і поспільного дні кожного місяця. Редакція, адміністрація і експедиція підъ Ч. 44 улиця Галицка. Всі листи, посилки і рекламації паложить пересилати підъ адресою: редакція і адміністрація „Дѣло“ Ч. 44 ул. Галицка. Рукописи не звертаються тільки на попереднє застереження. Поздніше число стоять 12 кр. а. в. Оголошення приймаються по цѣнѣ 6 кр. а. в. бѣль однієї строчки початкової. Рекламація неопечатаній вільний бѣль порта. Предплату наложити пересилати франко (найлучше поштовими перевозками) до: Адміністрації часопису „Дѣло“ ул. Галицка, Ч. 44.

**VII. Читателівъ въ Россії** просимо мати на уважѣ, що въ вимовѣ *ль-Ji*, *б*, *и* і *и* (въ серединѣ і на кінці слівъ) = *ы*, *и* (на початку слівъ і по самогласныхъ) = *і*, *б* (на початку слівъ) = *ви*.

**Просимо ПТ. предплатниковъ, котрія залагають съ предплатою, о виробнаніе рестанцій.**

## Зъ 1848 року.

(Давні матеріали до оцінення новихъ заходовъ около польско-руськихъ угоды.)

По „щасливому“ переведеню выборовъ до сейму краевого шляхта польска въ Галичинѣ працювали до дальшого і запевно єще „успішнійшого“ вїзжу доси веденія нашої гospодарки красної черезъ слѣдуючихъ шесть лѣтъ. Многи „пекучі“ пытанія мають бути въ тімъ часѣ помадженої, а передовсѣмъ про克莱ніє „пытали руске“. Газети польскій бѣль давна вже поговорюють о тімъ і зовсѣмъ недвізначно ставлять одною въ першихъ задачахъ нового сейму „переведеніе угоды мѣжъ Поляками і Русинами въ Галичинѣ“. Що пытанія спроваджувати дуже скуче, о тімъ запевно нѣкто не сумнівається; такт само Русини не сумніваються о тімъ, що мѣжъ Поляками, особливо въ „нemѣрдайнихъ сферахъ“, находится багато і зароджується чимъ разъ більше людей, котрі бажали бы ти пытаніе полагодити на підставѣ строгої справедливості, т. в. на підставѣ повної самостойності і рівноправності обохъ спорячихъ сторінъ; але „mѣрдайній сферы“ польскій своями поступованьми і своями голосно виказуваними поглядами напоминають Русинівъ не надїюю і не вѣрою въ ліши будучинство, а толькі чимъ разъ більшою тривогою. Бо — припускаючи, що поговорки польской працы о польско-руській угодѣ мають основу въ якихъ серйозныхъ заходахъ і намѣрахъ, — спытаймо себе самі: яка може бути та угода, до котрої заключенія шляхта польска съ такою завзятостю, съ такими грошевими видатками і съ такимъ явнимъ нарушеніемъ правъ конституційнихъ постаралася: не допустити якъ разъ тихъ, о котрихъ въ підлітії дѣлъ найбільше ходить — Русинівъ? О колько сагають наші информації въ звязі съ гдєкими висказами польскихъ газет і брошур, Поляки хотѣли бы віту „руські пытанії“ хитро-мудро, а не великомъ коштомъ і за цѣну вѣтственного бѣль давна „згез-

**Організація  
суспільної працѣ Русинівъ.**  
(Присвячено другому вѣчу народному.)

(Дальше.)

Найважнійшою справою, яку малобы подадти друге вѣче народне, були бы переведеніе лучшої організації нашихъ інституцій і товариствъ, оживленіе дѣяльности і більшій подѣлъ мѣжъ ними працѣ суспільної. Справа та була вже піднята на першому вѣчу, жаль однакъ, що вѣче вдоволилося — нехай буде, якъ бувало.

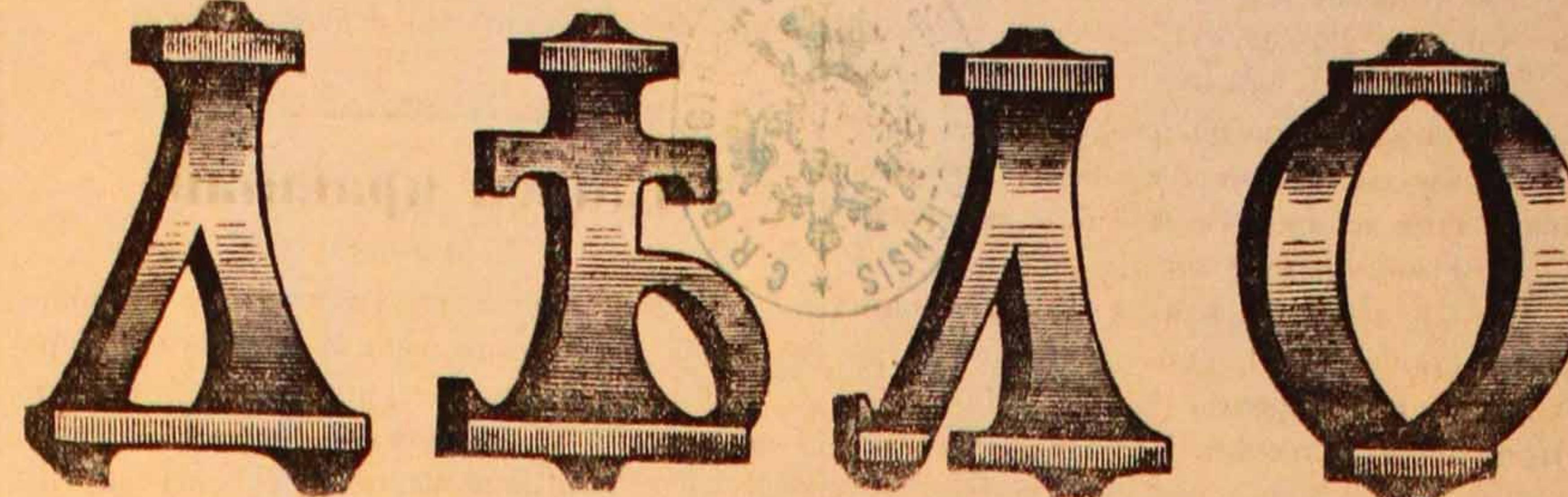
Гдєкимъ въ нашихъ родимївъ видається та справа маловажною, або не на часѣ, однакъ поспільні выбори поучили насъ на гайдно, що се найживіннійша справа, — та праца нашихъ інституцій і товариствъ, праца „въ долу“, — що се подавали нашого бѣлу. Тому рѣшились мы піднести се прилюдно въ „Дѣло“. Въ Ч. 1 і 2 виказали мы, що австрійскій Русини зробили въ поспільній роцѣ на поля литераторнѣмъ, въ 7, 8 і 11 обговорили мы дѣяльность нашихъ передовихъ інститутій Старополії і Народного Дому, а заразомъ указали на недостачѣ, які ще належали поповнити, а теперъ хочемъ обговорити інші рускі інститути і товариства і ихъ суспільну працю.

Давнійша практика выборча въ загалѣ, а особливо досівъ, при поспільнихъ выборахъ почала насъ наглядно, що окрімъ центрального товариства політичного потреба такихъ въ кождомъ окрузѣ выборчомъ. Симъ разомъ пока-

залось, що верховодяча въ краю клика швінистична хоча і повѣрь игнорує Русинівъ, однакъ дуже тривожилася сполученiemъ обѣхъ рускихъ сторонництвъ до однодушної акції, такъ во Львовѣ, якъ і на провінції. Неайже се сполученіе ad hoc толькі переведене — стане тривалимъ; і хай злучатся силы всѣхъ живихъ Русинівъ для самооборони правъ руского народу, а крімъ того повинній і замѣць, що се найживіннійша справа, — та праца нашихъ інституцій і товариствъ, праца „въ долу“, — що се подавали нашого бѣлу.

Годъ тутъ не натякнути і про „Руску Раду“ въ Чернівцяхъ, котре дуже архівнѣмъ своє призначеніе і немало причинило до розвитку свѣдомості народної мѣжъ Русинами і буковинскими. Жаль только, що го смерти найдѣяльнійшого члена свого бл. п. И. Онишкевича не давъ признакъ житя. Не сумніваємося, що найдутся мѣжъ членами сего товариства люди, котрі даліше будуть вести дѣло гарно розвинуте пок. Онишкевичемъ і на вѣчахъ народнихъ та черезъ читальнѣ розвивати Русь буковинську до повної свѣдомості своїхъ правъ.

Дуже отраднимъ объявомъ розвивуючимся свѣдомості нашого народа суть численній



Предплата на „Дѣло“ для Австро-Угорськіхъ:		Для хоссів:	
на підлій роцѣ . . . . .	12 кр.	на підлій роцѣ . . . . .	2 рубл.
на піврік. роцѣ . . . . .	6 кр.	на піврік. роцѣ . . . . .	6 рубл.
на четверт роцѣ . . . . .	3 кр.	на четверт роцѣ . . . . .	48 рубл.
з док. „Бібліотеки“:		з док. Бібліо „и“ рубл.	
на підлій роцѣ . . . . .	16 кр.	на підлій роцѣ . . . . .	6 рубл.
на піврік. роцѣ . . . . .	8 кр.	на піврік. роцѣ . . . . .	8 рубл.
на четверт роцѣ . . . . .	4 кр.	на четверт роцѣ . . . . .	4 рубл.
на саму додатокъ:		на саму додатокъ:	
на підлій роцѣ . . . . .	5 кр.	на підлій роцѣ . . . . .	5 рубл.
на піврік. роцѣ . . . . .	250 кр.	на піврік. роцѣ . . . . .	2 рубл. 50 кр.
на четверт роцѣ . . . . .	125 кр.	на четверт роцѣ . . . . .	375 кр.
з док. „Бібліотеки“:		на саму додатокъ:	
на підлій роцѣ . . . . .	19 кр.	на підлій роцѣ . . . . .	8 кр.

Уваги та насунули намъ слѣдуючі два документи въ 1848 р., присланій до ужитку нашої редакції Впov. ветераномъ нашого літературного бітродженя, о. Іосифомъ Лозинськимъ въ Яворова вразъ съ слѣдуючимъ его листомъ:

„Посылаю Вп. Редакції письмо б. п. Григорія Гинилевича, бувшого схоластика і советника консисторії перемиської і пр., писаний зъ Праги 9 червня 1848 р. (где бѣль бувъ на славянському зборѣ) до Ради руско-народної яворовської, адресованій на імя Вс. о. Стефана Добриньского, тогдѣшнього сотрудника въ Яворовѣ, а нынѣшнього приходника въ Рогизнѣ... Понеже содержаніе сеї грамоты есть дуже важне для нашої історії і цѣкаве для кожного Русина, то треба си печатею обнародовити. До тога листу була прилучена такоже карточка въ польському языцѣ, заключаюча въ собѣ точки тогдѣшніхъ угоды заключеній межи Русинами і Поляками, которую такоже посылаю. Отже просивъмъ, щобъ Вп. Редакція обѣ ти грамоти въ „Дѣло“ випечатала, по чѣмъ прошу обї подлинники доручити бібліотецѣ „Народного Дому“ для заховання. Письмо се диктувавъ дръ Гинилевичъ, а писавъ вѣденський академікъ Попель; однакъ підписавъ его власно ручко дръ Гинилевичъ і такоже дописавъ еще власноручний додатокъ“ — Лозинський.

**Письмо Григорія Гинилевича \*):**

Честній Братъ!

Хотя выпадало передъ Вами вытолкнутися, що я не устоявъ въ словѣ що до мого писанія до Васъ; однакоже вѣстяючи тое до устної бесѣди, поспѣшаю Вамъ донести о найважнійшой рѣчи, яку власне нынѣ съ великою трудностю до скутку припровадились. Отъ завязались съ Поляками і найстислѣшую федерацію на засадѣ наступуючихъ пунктівъ залученыхъ:

## Układy Rusinów z Polakami.

(Kopia.)

§. 1. Stosownie do wiêkszości ludności Polskiej lub Ruskiej w każdym obwodzie ma byc nowa Polska albo Ruska mow a urz adowa a; zastrzega się zaś dla wszystkich urz adow gminnych i miejskich używanie jazyka miejscowego przewa ajacej ludnosci, ale każdemu krajowcowi zastrzega się wolnos  używania jazyka Polskiego lub Ruskiego w każdej

\*) Письмо Григорія Гинилевича наводимъ словно, змѣнюючи лишь правописъ и гдеяк разячій полонізмы. Ред.

\* Wl. Spasowicz, „Dzieje literatury polskiej“. Warszawa 1882, стор. 547.

читальнѣ, які посталі по селахъ та мѣстечкахъ. О сколько мы могли прослѣдити зъ оповѣстокъ въ часописяхъ, завязалось въ Галичинѣ въ 1882 р. 46 читальнѣ, а на Буковинѣ 8. Наколибъ щоробично лишь таке число новыхъ читальнѣ прибувало, то працы надъ суспільными подвигненемъ нашого простого народа поступали въ колька лѣтъ великанскимъ крокомъ впередъ. Сей отрадный похонъ до закладанія читальнѣ пронизивъ душу отъ трьхъ лѣтъ, коли „Просвѣта“ випечатала начеркъ статутъ і подала тымъ інструкцію, якъ закладати читальнѣ; доси бо наші люди, хоча ради були обмінти, колько то дорогихъ потраченыхъ силъ щодати і на кращій дѣла повернути, колько стародавніхъ, вѣковѣчныхъ

читальнѣ, які посталі по селахъ та мѣстечкахъ. О сколько мы могли прослѣдити зъ оповѣстокъ въ часописяхъ, завязалось въ Галичинѣ въ 1882 р. 46 читальнѣ, а на Буковинѣ 8. Наколибъ щоробично лишь таке число новыхъ читальнѣ прибувало, то працы надъ суспільными подвигненемъ нашого простого народа поступали въ колька лѣтъ великанскимъ крокомъ впередъ. Сей отрадный похонъ до закладанія читальнѣ пронизивъ душу отъ трьхъ лѣтъ, коли „Просвѣта“ випечатала начеркъ статутъ і подала тымъ інструкцію, якъ закладати читальнѣ; доси бо наші люди, хоча ради були обмінти, колько то дорогихъ потраченыхъ силъ щодати і на кращій дѣла повернути, колько стародавніхъ, вѣковѣчныхъ

читальнѣ, які посталі по селахъ та мѣстечкахъ. О сколько мы могли прослѣдити зъ оповѣстокъ въ часописяхъ, завязалось въ Галичинѣ въ 1882 р. 46 читальнѣ, а на Буковинѣ 8. Наколибъ щоробично лишь таке число новыхъ читальнѣ прибувало, то працы надъ суспільными подвигненемъ нашого простого народа поступали въ колька лѣтъ великанскимъ крокомъ впередъ. Сей отрадный похонъ до закладанія читальнѣ пронизивъ душу отъ трьхъ лѣтъ, коли „Просвѣта“ випечатала начеркъ статутъ і подала тымъ інструкцію, якъ закладати читальнѣ; доси бо наші люди, хоча ради були обмінти, колько то дорогихъ потраченыхъ силъ щодати і на кращій дѣла повернути, колько стародавніхъ, вѣковѣчныхъ

читальнѣ, які посталі по селахъ та мѣстечкахъ. О сколько мы могли прослѣдити зъ оповѣстокъ въ часописяхъ, завязалось въ Галичинѣ въ 1882 р. 46 читальнѣ, а на Буковинѣ 8. Наколибъ щоробично лишь таке число новыхъ читальнѣ прибувало, то працы надъ суспільными подвигненемъ нашого простого народа поступали въ колька лѣтъ великанскимъ крокомъ впередъ. Сей отрадный похонъ до закладанія читальнѣ пронизивъ душу отъ трьхъ лѣтъ, коли „Просвѣта“ випечатала начеркъ статутъ і подала тымъ інструкцію, якъ закладати читальнѣ; доси бо наші люди, хоча ради були обмінти, колько то дорогихъ потраченыхъ силъ щодати і на кращій дѣла повернути, колько стародавніхъ, вѣковѣчныхъ

читальнѣ, які посталі по селахъ та мѣстечкахъ. О сколько мы могли прослѣдити зъ оповѣстокъ въ часописяхъ, завязалось въ Галичинѣ въ 1882 р. 46 читальнѣ, а на Буковинѣ 8. Наколибъ щоробично лишь таке число новыхъ читальнѣ прибувало, то працы надъ суспільными подвигненемъ нашого простого народа поступали въ колька лѣтъ великанскимъ крокомъ впередъ. Сей отрадный похонъ до закладанія читальнѣ пронизивъ душу отъ трьхъ лѣтъ, коли „Просвѣта“ випечатала начеркъ статутъ і подала тымъ інstrukcjiu, якъ закладати читальнѣ; доси бо наші люди, хоча ради були обмінти, колько то дорогихъ потраченыхъ силъ щодати і на кращій дѣла повернути, колько стародавніхъ, вѣковѣчныхъ

читальнѣ, які посталі по селахъ та мѣстечкахъ. О сколько мы могли прослѣдити зъ оповѣстокъ въ часописяхъ, завязалось въ Галичинѣ въ 1882 р. 46 читальнѣ, а на Буковинѣ 8. Наколибъ щоробично лишь таке число новыхъ читальнѣ прибувало, то працы надъ суспільными подвигненемъ нашого простого народа поступали въ колька лѣтъ великанскимъ крокомъ впередъ. Сей отрадный похонъ до закладанія читальнѣ пронизивъ душу отъ трьхъ лѣтъ, коли „Просвѣта“ випечатала начеркъ статутъ і подала тымъ іnstrukcjiu, якъ закладати читальнѣ; доси бо наші люди, хоч

styczności z w&ładzą, która w tymże samym języku odpowiedzie udzielać będzie. Każdy krajowiec bez różnicy narodowości ma prawo do Urzędu; domagamy się jednak stosunkowego uwzględnienia narodowości przy obsadzeniu urzędów nie przez lud obieranych. W okolicach mieszanej narodowości urzędnik posiadać ma biegłość w obu językach.

§. 2. W gminach szkołki parafialne, trywialne i normalne w języku przewyższającej ludności; miejscowości atoli zostawia się prawo mieć szkoły dla swojej narodowości. W całym kraju w trzeciej klasie normalnej ma być wykładowany język polski w szkołach russkich, język ruski w szkołach polskich. Gymnazyja będą dla narodowości ruskiej i polskiej osobne. Tworzenie ich i liczba zależy będzie od potrzeby zgłaszającej się do nauk młodzieży jednej lub drugiej narodowości. W każdym Gimnazjum Literatura obydwu języków wykładana będzie. Na Liceach i Wszechnicach dozwolony wykład w każdym języku.

§. 3. Gwardya narodowa Galicyjska w tych miejscowościach, gdzie będzie organizowana, tak jak większością głosów obiera swoich nauczelników, równie stanowić będzie o używaniu komedy ruskiej lub polskiej. Jako oznakę nosić będzie herby obu narodowości obok siebie.

§. 4. Cały kraj ma wspólną centralną władzę, która to z władzami Ruskiemi po russku, z Polskimi zaś po polsku korespondować będzie. Sejm wspólny złożony z posłów wybranych według zasady, jaką ustanowiona będzie. Na Sejmie zastrzega się wolność używania języka ruskiego lub polskiego. Uchwały Sejmowe i rozporządzenia rządowe wydawane będą w obu językach.

§. 5. Zrównanie wszystkich obrządków w kraju co do praw tudzież ich duchowieństwa tak co do godności jak i kongruy.

§. 6. Konstytucja orzec ma jak najwyraźniej zupełną między Polakami i Rusinami równość wszystkich uprawnień humanitarnych, politycznych i wyznawczych, jaką z sobą pociąga świętość i nietykalność każdej z posiadłości Galicji na rzecz tamtejszych

z narodowości w Galicyi reprezentowanych.

§. 7. Uznanie potrzeby i czasu podziału Galicyi na dwa osobne okręgi administracyjne, jest rzeczą Sejmu ustawodawczego.

W Pradze dnia 7 Czerwca 1848

*Leon Sapieha.* — Григоріу Григорій  
— Іван Борискієвич. — Antoni Zygmunt  
Helcel. — X. Szczęsny Buchwald. — Józef  
Midowicz. — Karol Malisz. — Zakliński Ale-  
ksy. — Zenon Pogłodowski. — Ludwik Steck-  
— Михаїл Країнський

— Maurycy Krański.  
Jerzy Lubomirski, jako przewodniczący komisji.

Увѣдомивши Васъ о тѣмъ, що настъ най  
бѣльше обходитъ, мушу Вамъ въ короткост  
вспомнити о натурѣ тутешнаго славянскаго  
Земли.

Дуже много могутъ причинити до рожденія народної свѣдомости и морального подвиженія руского народа литературно-просвѣтительства, а тыхъ есть 4 во Львовѣ: Галицка руска Матиця, Просвѣта (съ 5 філіями въ провинціи), Общество им. М. Качковскаго (съ кѣлькома філіями), товариство им. Т. Шевченка съ друкарнею и 1 въ Коломыѣ товариство

литературно-драматичне.  
Першимъ, найдавнѣйшимъ товариствомъ  
литературно - просвѣтнымъ австрійскихъ Ру-  
синовъ есть Галицко-руска Матиця, основана  
1 червня 1848 р. для поднесени образования и  
рускомъ народѣ чрезъ выдаванье дешевыхъ  
книжокъ, передовсѣмъ въ рускомъ языцѣ,  
котрѣ послужили до разповсюдення хосе-  
ныхъ вѣдомостей, укрѣпленія вѣры и морал-  
ности и для поднесенія промыслу и рѣльництву.  
Статуты товариства затвердило правительство  
8 лютого 1851, а цѣсарь одобривъ ихъ допер  
18 серпня 1861, а та проволока въ потвердженіе  
спиняла Матицю немало въ розвою си дѣял-  
ности. Каждочасный гр. к. митрополитъ львов-  
скій або законный администраторъ митрополії  
есть посля §. 19 покровителемъ Матицѣ, и ма-  
етъ право надзвырати дѣланье Матицѣ, задержа-  
собѣ одобреніе всѣхъ товариствомъ выда-

ныхъ книжокъ религійного змѣсту и предс  
дательство на загальнихъ зборахъ и васѣд  
няхъ выдѣлу. Членомъ · основателемъ мож  
бути кождый Русинъ, що зложить 50  
вкладки наразъ або въ 10 ратахъ рочніхъ,  
що дстане даромъ всѣ выданя товариства.  
Выдѣль складаєсь зъ 15 членовъ и 4 заст  
пниковъ выбранихъ на 5 лѣтъ, а во тѣмъ  
є на ново може бути выбраний. На случ  
роавнявання товариства, рѣшає загальний збѣ  
(§. 39), якъ ужити майно Матицѣ. Если

Намъренъемъ его есть: Загварантувавши  
собѣ обопльно народовѣсть, получитися въ со-  
юзъ отпорный и зачѣпный. По друге: получи-  
тися до утrimаня державы ракускои. По трете  
уложити засады стосунку, въ якѣмъ маємо мъ  
Славяне такъ до иныхъ народовъ ракускихъ  
якъ до заграничныхъ Славянъ стояти.

— вже теперъ графъ Стецкій, Поглодовскій, М-  
лишь, кн. Любомирскій и т. п. носятъ.“  
(Дальше буде.)

(Дальше буде

# Банкъ красвый

Дальше

Мусимо еще звернути увагу на оголошенну сими днями въ польскихъ часописяхъ „пограму“ банку, выготовлену и подписану ловнымъ єго директоромъ п. Антономъ Вротновскимъ. П. Вротновскій не тукравець, накожъ зъ елаборату єго можемъ переконати, що старався основнѣше познакомитись краевыми экономическими и финансовыми обстановками, що не жалувавъ заходовъ около Белостока, и що мав фаховї вѣдомости. Факть, для веденя такої „важної“ народової... тамъ краевої інституції Поляки не знайшли отповѣдної фахової сили въ краю и ажъ до Варшавы мусѣли собѣ си записувати, придує подобну процедуру на пр. при обсадѣ града передъ университету львовскому, а илюстрируети тѣмъ якраво интелектуальну нука галицкої Полонії; если не стає ренегатомъ всякихъ Черкавскихъ, Зыблікевичъвъ, Счиньскихъ *et cons.*, — треба удаватись до неї *dzielnicy „Polski“*. А предеѣ въ Галич Полякамъ воля-рай, — а інне *dzielnice* стогні подъ *wrogiem* пеiskiem.

Секція тає наша поділилася на дві комісії: руску і польську. До комісії рускої належуть: Борис'кевич, Дз'вудушицький, Гинилевич, Стецький, Сапега і Заклинський; до комісії польської: Бухвальдъ, Гельцел, Краинський, Любомирський Юрій, Малишь, Міхалків.

Въ тыхъ комисіяхъ пертрактуются рѣчи каждой народовости, а такъ разбираються въ певинчихъ комисіяхъ приходяще до комисіи такъ званой „галицкой“, складающи сѧ въ членовъ комисій польской и русской.

Опрѣчь тыхъ двохъ комисій есть ще три въ нашей секціи, складающаяся также изъ членовъ, наиболѣшее заграничныхъ, а тіи въ три комисіи разомъ становятъ одну комисію для квестій аагально славянскихъ.

Такій въ загальности есть складъ тутшнога славяньскаго Збору. Що поєдинчіи комісіи обрадятъ, приходить доперва на секції.

где новая дискусія буває. Тымъ способомъ прійдутъ и наши уклады съ Поляками до брадъ секціи руско-польской, где не обойдеться безъ многоговореня. Немало маємо тутъ трохъ съ Поляками, особенно съ познаньскимъ и съ колькома такъ званными „Rusupашу“, якъ на прикладъ съ Cięglewuszem и съ Ruzyupомъ, котрого остатного однакъ не хочено за Русиновъ узнати, бо на Русиновъ, якъ наибольшъ врагъ повстає. Найумъркованьшимъ зъ тихъ котрий теперь признаются за Русиновъ, здається бути князь Сапега. Однакъ кромъ него вѣршта Русины власну носимо кокарду, есть „золоте на синѣмъ поли“, кромъ та славянскую три-колѣрову: синю, червону бѣлу. Ведля укладу нашего будеся на будущий часъ руска и польска носити якъ такъ

таке означеніе не послѣдує, або Матиця була  
правительствомъ розвязана, тогды означає  
кат. митроп. львовскій соборъ крылошанъ уж  
токъ Матичного майна на цѣли образованія  
руской молодѣжи.

Зъ послѣднаго справозданія, яке для нас  
було доступне, напечатаного въ „Науковѣ  
Зборнику“ зъ 1871 р., дѣзнаємося, що Матиця  
бѣ засновання 1848 р. до кінця 1871 видала  
21 шкільнихъ, переважно елементарныхъ книжокъ,  
7 релігійныхъ (майже самі молитви-  
ники), 17 науковихъ (мѣжъ тими 4 роцні  
Наукового а 2 Литературного Зборника  
цѣнными матеріалами историчними, етнографич-  
ними, литературными и языковыми)  
популярныхъ (однакъ для простого народа  
реважно непонятныхъ книжокъ) и 2 господ-  
ські книжки. Шкільний учебники Матичні  
виданія вийшли вже въ уживанія і засту-  
пили іншими отповѣднѣшими (окрімъ „Зо-  
гії“ Покорного-Полянського, „книжки впр  
для грецкого языка“ Шенкля-Левкого, та  
декуда уживаної „Рускої Читанки“ А. Тор-  
ского). Зъ іншихъ видань лише матеріалъ  
язиковий, литературний, етнографичний вис-  
тичний, печатаний въ Гал. Історичномъ На-  
ковомъ та въ Литературномъ Зборнику маю-

Въ тѣмъ справозданю не выкаче чи  
членовъ, а лишь въ выказу въ Нак. Збори  
ку 1865 р. дѣланаемся, що було леновъ з  
жившихъ цовну вкладку а) поодинокихъ  
дней 31, б) корпорацій 14, а членовъ съ недоп  
еною вкладкою в) поодинокихъ людей 144,  
корпорацій 50. На сколько членовъ нынѣ в  
Матиця, або сколько остало ще въ повыс  
выказанныхъ, годѣ на певнѣ скавати. На скол  
ко наша тимка сягає, то въ наведенныхъ по

а) вже половина, а подъ в) що найменш  
тверина членовъ вмерла. На всякий сл  
чисо членовъ не збольшилося, а имов  
змешилось, бо Матиця отъ 1864 року  
отбились други загальний зборы) не склик  
збійтъ, а дѣяльність выдѣлу зовсімъ  
замерла и доперва на поклики подношень  
всехъ часописяхъ рускихъ дала знакъ ж  
відавши при конці 1882 р. по довголѣт  
мвчаню монографію Впр. А. Петруш  
„) введеніи Христіянства въ Предкарпатс  
країнахъ во время св. Кирилла и Меѳ  
ть касового справовдання дозваємося, що М  
я мала съ концемъ 1871 р. цѣнными  
ами 11.880 зр., а 420 зр. 27 кр. готовкою  
омъ 12.300 зр. 27 кр. Опосля звернуло  
диство всю свою дѣяльність на закуп  
ного сплату каменицѣ при церквѣ св. Никол  
ажківськомъ передмѣстю. Позбетаючи  
довгъ 1500 зр. має бути до 1884 р. сплач  
ть заходомъ чиновниф.

Мы навмысне навели гдеякій пост  
статутъвъ Матицъ, мало приступныхъ  
ширишоа публики, и подали короткій пере-  
дъяльности и стану товариства, на ск-  
могли се прослѣдити въ доступныхъ намъ-  
рель, що съ оттакъ до того навязати нап-  
мѣтки и ввернути на те бачнѣсть такъ съ  
товариства, якъ и вѣхъ нашихъ родимъ-

\*) Цѣнна ся книжка, яко исторія духовог  
отродженя Русиновъ галицкихъ, выйшла накладомъ

надѣятьись на численныхъ отбирателъвъ, прійманія листовъ заставныхъ (послѣ пурпуръ въобовязаныхъ, якъ се на пр. мае мѣсяцъ (въ мысль обонизующихъ законовъ) въ Пруссахъ и въ царствѣ Польскомъ. Не можучи числити на оба згаданій улекшени, мусѣдль банкъ оглядатись за иншими, котрѣй хочъ въ части уможливлялибъ таншій кредитъ. Въ точцѣ II-й оповѣдае п. Вротновскій свои ходы, щобы листы заставный банку могли быти получены съ преміями лотерійными, позаякъ такій листы находять больше кульцѣвъ, а значно причиняются до зниження въ соты отсотокъ (отъ нихъ), бо посѣдателъ выдѣляются на выгранье премії.\* Однакожъ министеръ-("rodak") финансъ не хотѣвъ вгодиться на придананье сеи користи краевої инетуціи... Помимо всѣхъ сихъ трудностей удавався банкъ въобовязаннымъ стараться о польгу для рѣльникѣвъ черезъ обниженіе ратъ амортизаційныхъ, которыхъ дотеперъши (въ іншихъ банкахъ) высота грозить мавши меншимъ посѣдателямъ повнимъ вываленіемъ; шукати польги гденебудь инде, значи-лобъ кидати "рѣльничому загалови" фразу;.. отжежъ въ сїй цѣли установлено бѣсотки отъ листовъ заставныхъ банку крѣвого на  $4\frac{1}{2}\%$ ; еще низше опущеніе отсотокъ зависитъ отъ полѣщенія грошевого торгу въ пѣлой Европѣ. Кромѣ того доплачує дование  $\frac{1}{4}\%$  яко рату амортизаційну, а  $\frac{1}{4}$  на кошти такъ що цѣль  $\frac{1}{2}\%$  отъ пожичокъ выноски буде 5 отъ 100. Еще користившій для лендниковъ условія не далибъ погодитись съ бе-зпеченѣствомъ самого банку. Въ точцѣ III-й указує авторъ на рѣжницю межи большою середною и меншою власностею поземельною, першій двѣ можуть користуватись кредитомъ въ банку безпосередно. Щобы однакожъ бе-зпеченѣствомъ банку, а съ користею для въ-жижающихъ, допустити такожъ и дробну въ-снбстъ поземельну до сего кредиту, треба шу-кати посередника, впрочѣмъ такожъ въ-для того, що въ противномъ разѣ мусѣдль бе-змѣрно варости кошта администрація. Така пр. выдавъ банкъ рустикальный на адми-нистрацію въ однѣмъ (1882) роцѣ зважъ загальної сумы, яку мавъ съ концемъ то-року на пожичкахъ. Тымъ "посередникомъ" будуть повѣтовій власти автономичній, властио утвореній підъ контролею сиць вѣ-стей локальний фінансовій мінституції (въ ро-касъ повѣтовихъ), и то такъ при удѣлован-їакъ и стяганю пожичокъ. — Въ IV-й то-бесѣда о підвищенню продукції рѣльничої меліораціяхъ. Въ цѣли улекшени меліорациії пропонує авторъ выдавать облигації меліораційній, яко пожички, призначенії кошта меліораційній; не пояснявъ однакожъ близше принциповъ, котрими бы пра-

\*) И такъ три  $\%$ -овѣ листы заставы и  
стрійскаго банку: Bodencredit, платятся дуже  
бре, бо получены съ преміями лотерейными;  
перы безъ премій даютъ высшій  $\%$ , але и  
ихъ властителъ не могутъ числить на выиг-  
рыши и проигрыши.

треба руководиться. Въ V-й точкѣ говорить авторъ о облигацияхъ комунальныхъ, который могут достичи громадамъ и повѣтъ Фондъ на будовлю новыхъ дорогъ, школъ, шпиталъ, касарнъ, на регуляцию рѣкъ, — достичи кредиту сплакамъ воднымъ и предпринимствамъ меліораційнмъ, — на всяки выдачки мѣжъ и военъ. Дальше умозливляютъ ей облигациіи громадамъ и повѣтамъ зайти въ земли съ довговъ перетяженыхъ вже довгами поодинокихъ селянскихъ государствъ, ваглядно-жъ бѣзупло-вань спорданныхъ вже въ дорозѣ експекціївой. Що до него, то мусимо ту замѣтити, что дуже користно занимались симъ и могутъ на дальше заниматься касы громадскій. О „иншихъ атрибуціяхъ“ банку краевого авторъ лишь двома словами згадує. Въ точкѣ VI-й констатує, что задачаю банку не есть займа-тись безпосредно продукцію, але только удѣ-ливати кредиту, разбуджувати приватну іни-ціативу, — а сама іниціатива приватна по-кина бути обовязкомъ кожного, кто не рѣ-нодушный па *rgyszle losy*, „Ојсузупу“. Доброѣть бувъ и есть нагородою працѣ оди-ници. Прощай хлопе бѣзъ лѣсбѣвъ и пасо-вискъ, сиди тихо и не упоминайся, учись сильно польского языка, — молись и трудись, — а банкъ тебѣ поможе. (Конецъ буде.)

## Справозданія зъ выборовъ до Сойму.

**Выборъ въ Залѣщицахъ.** Гарно снисались Русинъ залѣщицкого округа при выборѣ посла! Найгарнѣшее може на цѣлу Галичину! Послу-хайте лишь, чи не гарно. Рускій центральний комитетъ поручиць бувъ мужамъ довѣрія тамо-шнаго округа зложити комитетъ и предложити кандидата; такими мужами довѣрія и творцами руского окружного комитету були мѣжъ нашими: доканъ залѣщицкій о. Іосифъ Гаванський и парохъ Залѣщикъ, о. Книгиницкій. Той комитетъ окру-жны не предложивъ центральному комите-ту вѣдакого кандидата, бо и на що? Центръ ко-нгаетъ не знаетъ, чи дѣлти, кого ставити, — на-конецъ поставивъ о. Книгиницкого, а при вы-борѣ гдѣлкій голосы упали на господара Угринюка. Два дни передъ выборами польскій кандидатъ, пено. староста Хамецъ, стававъ передъ выбор-цами въ сваи поѣтови ралы. Мужъ довѣрія и членъ руского окружного комитету, док. о. Іос. Гаванський поставилъ на ново кандидатуру п. Хамца. Чи не гарно?! Въ день выборовъ той же мужъ довѣрія и членъ руского комитету давъ свой голосъ на п. Хамца (чи не гарно?!), а п. староста залѣщицкій заразъ отозвався до выборцівъ: „Widzicie, i ks. dziekan daje swoj glos na r. Chama!“ Розумѣйсь, чо много выбор-цівъ пішло за примѣромъ мужа довѣрія и члена руского комитету. За п. Хамцомъ голосували та-кожъ священики о. Угринюкъ и о. Стеблецкій, (три священики не явились до голосования, а на селаніи Угринюка голосували оо. Підляшецкій и Гоцкій).

По выбѣрѣ п. Хамца рада громадска, въ ко-треѣ есть одинокій членъ-Русинъ о. Книгиницкій, ухвалила надати п. Хамцови „почетне горожан-ство“. Мужъ довѣрія, членъ руского комитету выборчого и рускій кандидатъ на посла, о. Кни-гиницкій державъ до п. Хамца „похвальну“ промову. Чи не гарно?! Говоривъ о „чувствахъ благородности“ за „неутомимое стараніе Ваше (Хамца) около блага города сего (Залѣщика)“... (Въ дописи до ч. 60 „Слова“ о. Книгиницкій по-ясняє, чо та „чувства благородности“ для Хам-ца визливъ въ нѣмъ „мѣстѣ“ въ Залѣщицахъ изъ Днѣпра.) — „Тѣмъ чувствомъ ведены — про-мовлявъ дальне о. Книгиницкій — надали мы (быть одинъ Русинъ въ радѣ!) Вамъ почетное гражданство, тоже и я... вижусь счастливымъ нѣсколько словъ по руски промовити...“ И почавъ о. Книгиницкій промовляти до п. Хамца яко до новоизбраного посла, сподѣваючись (sic!) по нѣмъ, чо бѣтъ рожденій на Українѣ и въ колысаний піснями и думами рускими, позналъ толькъ нашъ благородный (за надто напѣтъ!) рускій народъ и възлюбилъ его цѣльмъ сердцемъ, народъ, которыи вѣками разомъ и за Поляковъ кровь свою дома и въ далекой чужинѣ проливалъ...“ О. Кни-гиницкій забувъ въ запалѣ ораторскому тѣмъ, чо українській народъ бѣлье крови проливъ въ вѣнахъ противъ самихъ Поляковъ... Але то мар-шица, — о. Книгиницкій сблѣшивъ до коніцъ, чо бы взнести для п. Хамца окликъ: „Да сотворить Вамъ Богъ многая лѣта!“ Чи не гарно?! — Все было дуже „гарне“ — и „гарный“ въшовъ ре-зультатъ!..

## ПЕРЕГЛІДЪ ПОЛИТИЧНЫЙ.

### Австрійско-Угорска Монархія.

(Соймъ краинскій) скликаний цѣс. патен-томъ зъ дня 4 с. м. на 25 червня. — Выборы до сойму зъ меншихъ поѣствостей въ Краинѣ скоп-чилися симъ разомъ совершеною побѣдою Слов-енецѣвъ. — Мимо завзятой агитаціи зъ стороны Нѣмцѣвъ зѣумѣли словенскій патріоты невсыпною працею и солидарностю доказали того, чо ре-презентациѣ краева буде въ переважной болѣшости словенскія, такъ якъ выборъ зъ меншихъ поѣствостей вишавъ вионнѣ въ корюкѣ Словенецѣвъ. От-зва центрального комитету выборчого вказавъ на задачу будущого сойму и дожидае бѣть него на-правы лиха, заподѣлного послѣднимъ часами на-родови. „Нашимъ хлѣборобамъ обніжено вправѣ податокъ грунтowy — сказано въ отовѣ — а черезъ те положенье ихъ трохи полекшало; але належить такожъ старатися, чѣбы рѣльництво че-резъ науку и другій установы загаломъ могло піднести. — Першою задачею нового сойму буде основаніе господарской школы и заводженье по всѣхъ школахъ, где толькъ можна, науку го-сподарскихъ. Его стараньемъ буде поправити скот-водство, огородництво и лѣсництво, а передовѣбъ постаратися о засѣяннѣ лѣсомъ Карсту. Промысловиц и ремесники мають право жадити бѣть сойму школъ промысловыхъ. — Новый соймъ постарається такожъ о въхованнѣ народныхъ учите-лѣвъ, которыхъ задачею буде защищувати въ молодї серци благороднїхъ чувствъ: почутъ справедливо-сти и горичу любви до народности и отчина.

(Выборы до ческого сойму) становлять все тему журналистичною дискусіи. — Вѣроюнсти туціана больша поѣсть оголосила насупротивъ листы кандидатовъ прокляваною консервати-стами — своихъ кандидатовъ на крѣлье поѣслѣ-скі. — Межи именами кандидатовъ либеральнихъ знаходимо Адолфа и Кароля Аверснергѣвъ, гр. Октавіана Кинського и другій голоснѣ межи ари-стокрацію имена. — Въ группѣ большою поѣслѣ-оги замѣтне велике раздоене, котреѣ найлучше илюструє фактъ, чо 4 членовъ фамиліи Тунъ (Владиславъ, Леопольдъ, Освалдъ и Гвидо) на-лежать до либерального сторонництва, а 3 (Ле-онъ, Францъ и Зденко) до консервативнаго. — Зъ Кинськихъ есть одинъ консерватистъ, а одинъ либеральный. — Такъ само подѣленіе межи два сторонництва фамиліи Сальмъ и Надерні. — Оголошена недавно отовѣ цартии либеральной по-ѣноситъ се, чо еи застуники въ частѣ двохъ ка-денциї брали живый удѣль въ працахъ парламен-тарныхъ и чо законы, якъ въ тыхъ періодахъ ухвалено, проникнута такими духомъ, который от-повѣдае здоровою розвози въ границахъ кон-ституції. — Либеральная больша поѣсть не жала на обѣ интересы партійныхъ, а плоды еи дѣ-яльности обѣ народности добре оцѣнили.

(Новелла до закона школы) которая вызвала була своего часу численнѣ петиціи зъ стороны Русиновъ, дискутується майже непрерывно въ круж-кахъ нѣмецкихъ, котрій задля реакціоннѣ еї ха-рактера була отвѣтъ самого початку еї прогнозу. — Надъ вліяннѣмъ новелъ школы на промысловій школы приготвляючи и фахові застновлялася недавно въ Вѣднѣ спеціальна комисія, которая при-шла до заключенія, чо черезъ введеніе новелъ школы фахові школы промысловій дуже утер-плять. — На підставѣ реферату дра Люсткандля внесла комисія до п-а выдѣлу краевого петицію, предложенуїмъ соймовимъ, въ котрой жа-дася ограничніе круга дѣлання нового закона и възвавася выйтѣль, чтобы отнестися до начальнога власти школы съ отвѣтствіемъ представленьемъ. — Власть школы новинна увзглядити при вы-даваннѣ розпорядженіи выконуючихъ бѣтвнїй ог-ношени мѣстъ а именно Вѣднѣ и гадку закона, чо загаломъ улекшна чо до поѣщання школы, котрій могутъ бути пригожі для сель, въ мѣстѣ не по-ѣнинъ обовязувати, строго перевести.

(Соймъ тирольскій) зачавъ свои нарады дил 4 л. червня. — Загальна физиогномія нової ре-презентациї краевої, котрой проводить дръ Рацъ, майже неzmѣнна въ порівняннѣ съ складомъ давнішого сойму. — Сьмъ актъ уроочистого от-крытия парламентарной сесії не представляє та-кожъ ничего цѣкавого и бувъ хиба замѣтній тымъ, чо таєкъ рѣчъ маршалка акти и репрезентанта пра-вительства були дуже сухі и безварій.

(Будова жесльниць Мунікач - Стрый) немає перспективы скоро зачатися. — Предложенія для Рады державной и сойму угорскога ще не готовы, бо мала оказалася потреба вътичти нову трасу, а роботы въ тѣмъ направлению ще не готовы.

(Справа урегулювання жесльниць) на

Дунаю, котрой на підставѣ трактату берлинскога мала заняться монархія австрійско-угорска, на-ткнулася була на трудності формальної компетен-ції межи Австрію и Угорщиною. Якъ запевня-ють інопрівованій газетії, трудності тойт збогатили вже усуненій и на поѣтвій вишовій радѣ ми-ністрівъ прійшли до совершеннаго порозуміння межи обома правительствами.

(Въ справѣ системизованія суплентовъ въ До-литавії) внесено до правительства петицію, за-сомнірену підписаннї 740 суплентовъ школъ се-рединнихъ зъ всѣхъ краївъ. Петенты жадають вы-данія закона, котрыйбъ зачисливъ суплентовъ до певної класи ранги, если зложати учительскій інспекторъ и мають якісь часъ служби. — Петиція жадає крѣмъ того, щоби право установлювання суплентовъ приолучувало не дирекціямъ, анѣ краев-ымъ властямъ въ загалѣ, але министерству пра-свѣти. — Петицію, которую конкомітовало дуже много властей школънихъ, вручивъ министрови одинъ суплентъ. Бр. Конрадъ мавъ делегата при-

няти дуже привѣтно, хочь вказавъ на гдѣлкі трудності, стоячія на перешкодѣ зреализованію жаданія петиції. — Справа, порушена въ петиції душевній, має прїти підъ обрады ради державної, а поболтъ Линбахеръ, до котрого депутатъ удавалася, приобѣцявъ піднести єї въ палатѣ поѣслѣдъ и сподѣваєся, чо знайде досить поѣслѣдъ, котрій будуть покирави.

(Регуляція границъ) межи Угорщиною и Хорватію взглядино межи комітатами Зала Ва-расдинъ и Керашъ має підслідна інформацію вѣден-скіхъ газетъ рѣшилася небавомъ наконечно. — Переговоры въ той справѣ межи угорскими пра-вительствомъ и Хорватію вже укінчени, а обѣ стороны поборили вже павѣть приготовленія, чтобы взятися до дефинитивної регуляції.

## ЗАГРАНИЦЯ.

**Нѣмеччина.** Палата пруска розпочала вже нарады надъ предложеніемъ церковнимъ. Мини-стеръ для справъ вѣронспѣдань заявивъ, чо правительство вносила сей проектъ, думає о тре-валомъ полагодженью незгоды межи державою а церквою. — Партия нѣмецкихъ либераловъ цѣл-комъ розѣдана. Проводникъ єї, пос. Бенін-гзенъ по довшій конференції съ кн. Бисмаркомъ уважавъ за отповѣдне зложити мандатъ посољ-скій и ухилитися цѣлкомъ бѣть публичного житя. Нема такожъ згоды въ паргії чо до того, якъ становище мають либерали занять въ справѣ проекту церковного и адміністраціоннаго уставу.

**Франція.** Министерство майже що дній отбувава нарады надъ справою токинською. На поѣслѣдній нарадѣ зъ дня 8 червня заявивъ ми-ністеръ справѣ заграницьихъ, чо губернаторъ Ко-хинхинъ виславъ въ помочь Французамъ до Ганоа компанію пѣхоты, маринарки и одну горську бате-рію. Сила французскаго войска въ Ганоа виносить тепер 1500 людей. Силами анатомскими доводить князь Свангъ, братъ цѣсаря анатомскаго. Йаке ста-новище Хинъ займають въ той справѣ, чи зброя-тятся, чи нѣ, сего не мѣгъ міністеръ сказать на певно; зъ одної стороны донесли ему, чо въ ли-манѣ Червонї рѣки регулярнї войска хинськї ожидаютъ пригѣдною хвиль до нападу, а конзуль французскї зъ Кантону телеграфує, чо Хинцъ не готовяется до вѣйни.

**Туреччина.** Комісія реформъ выпрацювала вже рефератъ, котрой має бути предложеній до санкції сultanovi. Она пропонує реформы въ ду-бѣ адміністраціоннї децентрализації. Въ Армੇнії людність мѣсцева має бути припущенна до участія въ правительствѣ. На півѣтвістровѣ балканському розгорѣла нова вѣйна. Альбанії бутося съ Тур-кими. Горячкі розбили колька отвѣтствівъ турец-кихъ, котрій ишли до Альбанії, щоби скрѣпити войска, чо стоять по альбанськихъ крѣпостяхъ. Правительство турецке довѣдавши съ тѣмъ, пі-слало значну силу підъ проводомъ Мустафи-наши. Мустафа страйтъ однакъ великий опоръ горнія-кв. Причиною піхъ повстання має бути лиха го-сподарка турецка и та постанова берлинского трактату, котрому прилучилася частина Альбанії про-тивъ волѣ тамошнїхъ племенъ до Чорногоры. Альбанії говорять явно: „Альбанія для Альбанії“. Турки однакъ не числѧться съ тими голосами и поступають себѣ дальше въ способѣ тероризую-чий, такъ, чо зъ тогого готово вйти велике лихо.

## НОВИНКИ.

= Децентрализація жесльниць. Въ лѣвобордѣ телеграмѣ зъ 10 с. м. вѣденської газеты „Neue freie Presse“ читаемъ, чо „газеты рускї захову-ють въ справѣ децентрализації галицькихъ же-лѣзниць конекментно мовчанье“ Допесене о столько не вѣрнѣ, чо мы колька разомъ згадували о децентрализації (на пр. въ передовѣдній ч. „Дѣла“, а вже въ 43-омъ ч. нашої часописи (въ вѣстній статї) мы рѣшучо за децентрализа-цію освѣдчилася. Мы розумѣємъ дуже добре вѣ-користи чо розширування автономії краевої въ загалѣ, чи децентрализація заряду правительствен-ихъ же-лѣзниць; мы съ вдоволеніемъ занотували (въ 58-омъ ч.) заявленіе п. намѣстника, чо децентрализація станеть небавомъ фактъ. Щожъ, коли намъ мавомъ бѣти терпнє серце, згадуючи о справахъ краевихъ... Мы-жъ бѣть давна привыкли, чо голова нашої часописи, голоси рукої пра-сы, о столько увзглядяються, о сколько можна и хъ взыскати противъ Русиновъ... „За naszą i waszą autonominę“ выразилась недавно одна польська часопись; що-жъ, коли мы вже зробили ажъ надто сумний доїздъ въ іншими окликомъ Поляковъ — „za naszą i waszą wolność“. Предсѣ-жъ Русиновъ все и всіду систематично усувають бѣть співѹдьбу въ рѣшеню всѣхъ важливѣшихъ справ, а крѣмъ тога бачимо нераз-мѣнно, чо „користею краю“ покрываються зовсѣмъ не-крайнѣ „гешефтѣ“. Користею децентрализації такъ очевиднѣ, чо о нихъ и говорити гдѣ. Але ктожъ се у насъ таги всѣ користи въ автономії, зъ побольшуваннямъ самостїйности нашего краю, — кто надъужува всегда сеї автономії въ нашу неко-ріть!...

**О. Титъ Ковальській**, выбраномъ посоломъ до сойму зъ бѣльїхъ поѣствостей въ жовтювському, доносять польськї часописи, чо єнъ довгъ не хо-тѣвъ згодитися на поставлене свои кандидатури. Колиже воне згодився, то застергся при тѣмъ виразно, чо не думавъ уважатися яко поѣслѣдъ зъ бѣльїхъ поѣствостей, але буде уважати свѣ-бѣльїхъ поѣствостей, чо поѣслѣдъ зъ тѣхъ поѣствостей, и що где лише буде сего вимагати интересъ меншихъ поѣствостей або Русиновъ,

буде виступати противъ польской бѣльїхъ поѣствостей; лише підъ тими умовами прїме манд-атъ.

— Зъ Стрыя пишуть намъ: Представлена ту вч

пени скажена, перебегши села Товщевъ, Будльковъ и Підманастырь. Въ Бобрцѣ показали 15 лютей и кольканцій собаки и побѣгли до колонії Ендорпоръ, где тоже покусала колькою людей. Эѣти вернула черезъ Бобрку до Стрѣлкъ, кидаючись на всѣхъ по дорозѣ, а другого дня зновъ заѣщалася въ Бобрцѣ и покусала еще двохъ дѣтей... Супротивъ такого нещастія пытались ц. к. власть, где подѣлися численіи жандармы и стражъ скарбова, що дали такъ довго бушувати злощастному гостевію?

— 00. Цегельскій зъ Каменцій струм. и Красицій зъ Дернова надослали намъ спростованіе замѣткѣ п. Ал. Грыневецкого, адъюнкта суд. въ Буску и

кандидата на посла, учиненыхъ черезъ него обомъ симъ Всеч. отцемъ въ статіи „Надсолане“ въ ч. 66 нашої часописи. Замѣткою напередъ отъ себе, що мы бы разу застереглися передъ содержаніемъ дописи п. Грыневецкого, додаючи отъ себе замѣтку, що за содержаніе еи не беремъ на себе нѣякої отвѣтчальности, — а умѣстити еи уважали

мы потребнымъ зъ уваги на особу доносивателя — руского кандидата на посла — и на важнѣсть справы, будучи того пересвѣдченя, що зробимо лишь прислуго якъ для обохъ спорячихъ сторонъ, такъ и для загальнай справы народної, если да-мо случайноть обомъ сторонамъ высказатися о таѣ важнай рѣчи, якъ упадокъ руского канди-дата. Теперь съ охотою даемъ голосъ другої сто-ронѣ. О. Цегельскій замѣчає, що онъ „наро-чно для того зарядивъ отпрашу богослуженіе въ дніи вибору въ нової мѣскій церкви и завозавъ сибаковъ збрать по можности всѣхъ виборцѣвъ, — щобъ повідати на нихъ вибшнимъ блескомъ торжественного богослуженія. И справдѣ, кто бувъ на службѣ божій, мусить признати, що майже всѣ виборцѣ явилися и винесли зъ бого-служенія найкрасаше враженье. Противоже, зъ досвѣду знаю, що въ старой, передмѣской, засло-неної церкви при давнійшихъ виборахъ явилася

при богослуженію ледво десята часть виборцѣвъ, — прочи ишли до костела, яко до близшого мѣс-ца, або оставали въ мѣстѣ. Но допустимъ, що лучше булы для вибору отправити богослуженіе въ старой церкви зъ причини, що п. Грынъ хотѣвъ промовити. То пытаю, кто мѣгъ отгада, що п. Грынъ, доперва півъ години передъ виборомъ схоче промовляти? Нехайбы бувъ лично зо-мною порозумѣвся або билетикъ написавъ: „за-рядѣть богослуженіе въ старой церкви, бо я хо-чу промовити до виборцѣвъ“. Онъ того не учи-нивъ. Вину за свої упадокъ нехай п. Грынъ при-пише самому себѣ и своимъ товаришамъ зъ свѣт-скої интелигенції. Чому п. кандидатъ не пред-ставившися виборцамъ въ Олеську и Каменцій и не заявивъ имъ свого политичного вѣроисповѣдання, якъ се учинили пн. Романчукъ, Линійскій, Вах-нинъ, і др. Чому заступникъ презинса каменец-кої ради повѣтової, великий прихильникъ п. Грынъ — ого, не зволивъ и однимъ словомъ загрѣти виборцѣвъ и чому выбраний старостою до комисії выборчої, не явився? Заслуга за таѣхъ 84 голосѣвъ, якъ получивъ п. Грынъ, належиться патріотичному нашему духовенству, котре лично при виборахъ явилося и своимъ впливомъ ихъ позыкало. Нехай бы була и свѣтска интелиген-ція дѣла, не закладала руки, а потомъ звалю-валася все на наше священство...“ — О. Красицікій\*) отповѣда: „Пише п. Грынъ, будьтоби я въ церкви подносивъ свою заслугу для державы, церкви и народа. П. Грынъ мої промовы въ цер-кви або не понявъ, або нарочно сказавъ неправду, бо я моихъ заслугахъ не спомнувъ нѣ словомъ, бо ійляхихъ заслугу себѣ не приспособивъ и самъ себе въ той способѣ не смѣхъ я не виставлявъ. Я сказавъ, що знаю народа, его пужду не зъ конверзаций въ салонахъ, не зъ самыхъ книжокъ, але зъ практики щоденного дноголѣтнаго житя; а сказавъ я то обдумано на тое, щобъ тымъ задо-кументувати, що кандидатуру п. Грынъ — ого ува-жавъ отвѣтно для народа, — и тымъ рѣвно якъ и монитъ голосомъ данымъ на него, я за него въ певній мѣрѣ запоручивъ. За п. Грынъ — имъ въ томъ самомъ змыслъ и промовлявъ и на ринку передъ ц. к. старостствомъ. Нѣкто, думаю, а тымъ мене п. Грынъ — ій не мѣгъ мати претензіи, що-бы я, не наражуючися на безсонійну колизію съ законами, державъ чисто-политичну рѣчъ и указу-вавъ на п. Грынъ — ого яко на кандидата — въ церкви. Поняли хорошо мою рѣчъ наші противники, заявляючи по виборахъ, що „ї ргеш-ѡвienie ks. Krasickiego піе помогло“. Но я трудно було помочи, коли зъ самого Буска, мѣсца про-буванія кандидата, впало на него — якъ менъ здається — всего лишь 2 голосы“. [\*] О. Красицікій въ своїмъ спростованію боронить такоже отъ себе о. Цегельского. Понеже однакъ самъ о. Цег. приславъ намъ свое основне спростованіе, — то очевидно булыбы лишнімъ мѣстити тую саму рѣчъ два разы. Ред. J

— Выстава образівъ. Въ сали Frohsinn въ го-телю Жоржа выставленій бѣль тиждня три образы молодого краківського маляра, ученика Матейко-вого, Янка Мальчевскаго: „Смерть выгнанки“, „Огнечинокъ катаржныхъ“ и „Ангелії“. Всѣ три образы підъ взглядомъ композиції, виїконченія и красокъ представляються дуже хорошо и вражу-ють обсерватора великою природностею. Побочъ картина Мальчевскаго выставленій еще два удачній портрети Грабовскаго и одна акварель Косака.

— Страйкъ голодовий въ виборахъ. Соціалісти, за-судженіи въ недавній процесії и отсиджуючіи кару въ арештахъ суду повѣтового, запротесту-вали противъ дуже лихого та нездорового корму въ вохихихъ келій, а коли ихъ протесту не вислушано, рѣшилися не прімати корму. Отъ колькохъ днівъ інчого не бѣли. Якъ полагодавъ тую справу жертвували: въ архіеп. львівському; 1) о. Іос. Ган-

президентъ суду краевого, — о тѣмъ не находимъ доказа нѣгде звѣстки.

— Погорѣльцамъ Руского-села въ повѣтѣ бerezов-скому ѡдѣлівъ цвâсъ 400 зр. запомоги. Дня 4 червня по отправленію богослуженію за давге панованье для нашого монарха роздѣлено тѣ гроші въ присутності гр. к. уряду парохіального, громадскаго и школъального межи 15 погорѣлцѣвъ по квотѣ бѣль 37—15 зр. (Подосланого намъ по-именного виказу не можемъ задля недостачѣ мѣ-сяца мѣстити, констатуємъ лишь, що всѣ 400 зр. зостали отвѣтно роздѣлені). Погорѣлцѣ складають за такъ щедрій даръ Е. Вел. цвâсареви найширѣ-шу подаку.

— Видѣть „Кружка правниківъ“ (при „Акад. Брат-ствѣ“) взыває всѣхъ товаришевъ, котрій выживили зъ бібліотеки кружка книжки, щобъ ихъ звернули найдальше до 1 линія — підъ загрозою отказанія имъ видимати черезъ декана правничого факультету. За видѣль: Конст. Левицкій, голова; В. Зубрицкій, бібліотекарь.

— (Дробнѣ вѣсти.) П. ф. Амелія Каміньска, дочка станіяловівського посла, виступила передъ тиж-днемъ съ концертомъ въ Букарештѣ и удостои-лася якъ найкрасшого принятія бѣль Ромуновъ. — Гандесес львівській подали до намѣстництва ре-курсу проти рѣшеню ради мѣста Львова, щобъ кождый гандесес постарається о книжку лицен-ційну и все єи має при собѣ.

### ВѢСТИ ВІАРХІЯЛЬНІ.

Зъ АЕпархії Львівської.

Именованія: 1) Мѣстодеканомъ калускимъ именованій о. Іосифъ Коблянський парохъ въ Підгіркахъ; 2) мѣстодеканомъ товмакімъ именованій о. Іоанъ Партицкій, парохъ въ Торговиці.

Отпустку для поратованія здоров'я полу-чили оо.: 1) Юзычинський зъ Боринич на 2 мѣ-сяцівъ; 2) І. Билинський зъ Баворова на 3 нед.; 3) Филип Голинатъ зъ Коцибівич на 1 мѣс.

Декретъ на сотрудника въ Юнашківъ съ правомъ управлія полу-чили о. Іос. Цегельскій.

Введеній въ завѣдательство Дрыщева о. Ром. Крижановкій.

Президія намѣстництва годится на кано-ничну інституцію о. Вас. Винницкого на пароха въ Залещицяхъ.

Митрополича консисторія вставляється о згоду на кан. інотитуцію оо. 1) Конст. Манастирського на пароха въ Петликівцяхъ и 2) Ник. Яновича на пароха въ Кальномъ.

### ПОСМЕРТНІ ВѢСТИ.

Ф. Лука Пришлякевичъ, учитель и директоръ школы въ Городку умеръ въ 76 р. жита, а въ 55 у-чительства. Бувъ се ширый, твердый Русинъ, правдивий добродій убогихъ, а особливо молодіжі. Зъ невеличного свого маєтку записавъ 1000 зр. на стипендію свого імені. Глубокій загальний жаль лишивъ по собѣ. Вічна ему пам'ять!

### Господарство и Торговля.

— Станъ застѣбовъ въ всѣхдній Галичинѣ. (Посля спровадженія товариства господарського.) Дощѣ, студеній зливи при змѣнії вѣтру тревали до 24 л. мая; потомъ наступила посуха и зле вилы нула гдекуды на ярину. Дня 16 мая упавъ градъ въ Борщівському, а 21 мая коло Березова, але ту и тамъ нешкодний. Озимину особливо въ Пере-миському, Жовтівському, Збаражському и на Подолію перерорювали. Шеница поправляється и при погодѣ може бути добра на зерно; жито зредко и мабуть не поправиться. Пшениця ранна хороша въ окол. Свінави, Вирцѣ, Хирова, Роздолу, Галича и въ Коломийському; — вироїмъ середня. Зовсімъ лихія въ Збаражському, коло Куликова, Бучача, Бузанова, Чорткова и Городенки. Жито добре, лише дуже рано сїяне; познє або цѣлкомъ зле або не-реоране на ячмінъ и гречку; на низинахъ вимо-кло. Рѣпакъ всюда злый, лише мѣсцями на Покуту убід. Ярины дуже спознілися; вчасні не зле виглядають и есть надія на урожай. Ячмінъ всюда гарний, а бодай середній. Овесъ ви-глідає не зле. Вика добре походить. Бараболю и кокоруду доперва посаджено. Конюшина въ многихъ мѣсцяхъ вимерзла и вигинула, прим. въ Збаражському; хороша въ Сяніцькому коло Дубецка, Барчи, въ Золочевському, на Покуту коло Лан-чина, Надвірної въ Делятичахъ; вироїмъ середна або зла, а на Подолію дуже зла. Ленъ и коно-плю сходять гарно. Хмель вѣщє добрий урожай. Сади цвili дуже щедро и мимо богато хру-щѣвъ можна сподѣватися богатого урожаю. Роб-отникъ всюда дорожій, якъ тамтъ роківъ; найдешевій коло Судової Вишні.

— На могилу Т. Шевченка прислали: панъ Гонора-МАКСИМОВИЧЪ въ Сокали 50 кр., п. І. Волосян-скій во Львовѣ 50 кр.

— На стипендію Т. Шевченка прислали: п. І. Волосян-скій во Львовѣ 50 кр.

— На словаръ Е. Желеховскаго прислали: п. І. Ган-ничакъ, інженеръ желѣзницъ въ Живці 3 зр.

— Для бѣднихъ учениковъ рускої гімназії прислали: о. Барусевичъ 15 зр., узбиралихъ въ празникъ перенесенія мощей св. Николая въ монастирѣ крехівському, а о. Іоанъ Надвірної въ Борокъ 1 зр. — Дякуюмо широ за щирі дари. — В. І.

— На церкви въ Острівѣ (подъ Перемышлемъ) жертвували: въ архіеп. львівському; 1) о. Іос. Ган-

овичъ зъ Підб. 3 зр. 40 кр., 2) о. Тома Ступ-ніцкій зъ Туглука 3 зр., 3) о. Мих. Балкевичъ зъ Баличъ подорожніхъ 1 зр., бѣль прихожанъ 2 зр., 4) Братство тверезості зъ Карлова 2 зр. Зъ еп. перемышльського: 1) о. Мих. Ковшевичъ, сотр. Ульбівка, бѣль себе и прихожанъ 6 зр., 2) о. Іонок. Козаневичъ зъ Валівъ 6 зр. 70 кр., 3) о. Филим. Подолинський зъ Высоцка 4 зр., 4) о. Ант. Мокрицкій зъ Плазова 2 зр. 70 кр. — За тѣ жертвами складаю въ імені св. церкви щиро-сердечну подяку и велике Спаси-Богъ! —

Ілля Олексінгъ, душпаstry въ Острівѣ, послѣдня поча почта Перемышль.

### ПОДЯКА

сердечнимъ моимъ братамъ Тисяченичанамъ!

Занятье переносинами, а ще більше сумній домашній мої отношенія не позвали менѣ, сердечній братъ винедривши Вась въ щиромъ про-щаальномъ словѣ. Не Вы менѣ, но я Вамъ винеъ зъ глубини вдячного серця подяку! Кажеться я заслужився коло Вась. Чимъ? спытаюся. Чи може тымъ, що робивъ то, що наказує кождому Ру-сіонові честь и совѣсти обовязокъ. Нѣ, братя, не винеъ я Вась Русь любити, бо та любовь мѣжъ Вами якъ скарбъ свѣтлої минувшості, якъ прово-дна здріка до осягненя гаразду въ будучності, все Вамъ любовь ся була дорога! Но теперъ, по-слухайте брати мої, думкою и духомъ робій, для чого и за що я Вамъ Іму дяковати! Передовсімъ „Спаси-Богъ“ Вамъ за тую любовь Вашу до мене, за вѣру, котрою Вы мѣрили мої намѣри, котримъ єї Богу, не збувало на добрій волі! Спаси-Богъ за то співчуття, котримъ улеглиши менѣ хвиль гіркого горя! До Вась, брати сердечній позвольте що отозвусь словами давноготь пісні:

„Благо намъ буде все споминати,  
Якъ єсьмо разомъ съ собою жили“!

Така мої Вамъ подяка; більше сказати я не въ силѣ. Всеївши, що въ серці читає думки тамъ чувствомъ вдяки вписаній, вислухає молитви щирої и пішле Вамъ все добро. Прощайте — щирый Вамъ до скону!

Ом. Глубовичкій.

ВСІХЪ НАУКЪ ЛІКАРСКІХЪ  
Дръ Миронъ Яюсь  
бувшій лікарь войсковий  
ОСІВЬ СЪ ДНЕМЪ 1 л. ЧЕРВНЯ  
ВЪ Сокали.



въ Женевѣ, въ Швейцарії, якожи въ можності давати найлучший зигарокъ  
званий въ цільбѣ свѣтѣ, пошиючи ці-  
чайності, щоби прійти до такъ рідкіхъ слу-  
чайності, щоби віднести до такъ хорішого зигарка  
Порука на 10 лѣтъ.

Списокъ зигарокъ:

5000 цилиндрівъ, зигарівъ кишневихъ зъ вад-  
льшого срѣбного никло, регулюваній — від 14 зр. теперъ лиши 5-25 зр. — дужа вад-  
льшія штука. Порука за добрій ходъ на 10 лѣтъ.  
2325 анкерівъ съ 15 правдивими рубинами зъ кам-  
піонами, регулюваній — въ секунди, перво 7-25 зр. тепер